

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО ПРИМИРЕННЯ

Людина, її права і свободи, честь і гідність недоторканність і безпеки визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України) [1].

Особливої уваги заслуговує питання захисту та відновлення порушених прав особи, якій злочином заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду. Цьому має сприяти новий інститут кримінального процесуального законодавства – врегулювання кримінально-процесуальних відносин на підставі угод (гл. 35). Положення гл. 35 КПК України розширюють можливості сторін у межах здійснення кримінального провадження і є одним із кроків до його демократизації.

Затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. Концепція реформування кримінальної юстиції одним із напрямів реформування системи кримінальної юстиції визначає розвиток інституту апробації та розширення застосування відновних процедур і примирення.

Відновне правосуддя в ній розглядається як форма правосуддя, основною метою якого є створення умов для примирення потерпілих і правопорушників та усунення наслідків, спричинених злочином або кримінальним проступком [2].

Проблематиці відповідної спрямованості присвятили свої дослідження такі вчені як: Ю.В. Баулін, Войтюк, О.О. Дудоров, В.В. Землянська, І.І. Ємельянова, Н.С. Карпов, В.Т. Нор, В.Т. Маляренко, В.М. Тертишник та інші.

Метою даного дослідження є визначити поняття та значення укладення угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим.

Інститут угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним (обвинуваченим) є новелою кримінально-процесуального законодавства України. Воно чітко визначає, коли саме може бути укладено таку угоду. Відповідно до КПКУ укладення угоди про примирення можливе у випадках вчинення підозрюваним (обвинуваченим) кримінального проступку, злочинів невеликої, середньої тяжкості чи тяжких злочинів, провадження щодо яких здійснюється у рамках приватного обвинувачення (перелік цих злочинів наведено у ст. 477 КПКУ) [3].

Згідно з положеннями ч. 5 ст. 469 КПК України укладення угоди про примирення може ініціюватися у будь-який момент після повідомлення особи про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

Щоб правильно вибрати покарання, яке буде затверджене в угоді про примирення, укладеній між потерпілим та підозрюваним (обвинуваченим), згідно зі ст. 12 ККУ слід зазначити тяжкість вчиненого злочину. Також необхідно вказати, чи вчинений злочин підозрюваним (обвинуваченим) вперше або ж судимість за вчинення злочину була знята з особи чи погашена.

Окремим рядком щодо кожної сторони угоди про примирення необхідно зазначити, що при її укладенні має місце вільне волевиявлення особи і що до неї не було застосовано ні фізичний, ні психологічний тиск. Це твердження має

бути засвідчене в тексті угоди сторонами, тобто окремо підписом потерпілого, біля якого необхідно поставити ініціали та прізвище. За такою ж аналогією проставляється підпис підозрюваного (обвинуваченого).

В угоді про примирення сторони узгоджують покарання. Таке узгодження можливе лише в рамках, визначених ККУ. Припускається також врахування положень ККУ, у яких передбачено можливість звільнення особи від кримінальної відповідальності. Так, звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим (ст. 46 ККУ) можливе лише при вчиненні злочину невеликої тяжкості або неумисного злочину середньої тяжкості за умови, що особи примирилися між собою і винна особа повністю компенсувала збитки потерпілому.

Таким чином, новий інститут угоди про примирення це є форма компромісу між сторонами кримінальної справи за окремими категоріями справ (нетяжкі злочини, незначні кримінальні проступки), які є ефективним видом закінчення кримінальної справи, що дозволяє врахувати інтереси обох сторін, зекономити час та ресурси для розслідування та розгляду більш тяжких злочинів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – ст.41.

2. Концепція реформування кримінальної юстиції, затверджена Указом Президента України від 8 квітня 2008 р. № 311/2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/311/2008>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т./Є.М. Блажівський, Ю.М.Грошевий, Ю.М.Дьомін, та ін.; за заг. ред. В.Я.Тация, В.П.Пшонки, А.В.Портнова – Х.: Право, 2012 – 664с.

Рудакевич О. М.

к.філос.н., доцент кафедри
психології та соціальної роботи ЮФ ТНЕУ

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СОЦІАЛЬНА РІВНІСТЬ ЯК ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАВА КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Українці відчують себе європейцями, тому вимагали під час революційних подій 2013-2014 р. від існуючої тоді влади кардинальних змін, вимагають і сьогодні « повної перезавантаження існуючої потворної держави». Потрібно запровадити в державне управління та в соціальне буття нашого народу систему європейських цінностей. Що ж це за соціальні і моральні цінності, що лежать в основі європейської цивілізації?

Найважливішими принципами, що регулюють соціальні відносини, є поняття *справедливості* та *рівності*. Найбільш бажаною суспільною мрією впродовж всієї історії людської цивілізації була ідея соціальної справедливості. Люди постійно спираються на уявлення справедливості і несправедливості, створивши паралельно систему релігійних норм, що витлумачує категорії добра і зла. І якщо останні є моральними нормами, то соціальна справедливість є